

3. klassi ainekavad

Sisukord

Eesti keel

Matemaatika

Arvutiõpetus

Inglise keel

Eesti keel teise keelena

Loodus-ja inimeseõpetus

Kehaline kasvatus

Kunsti-ja tööõpetus

Muusika

Õppesisu ja –tegevus	3. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Suuline keelekasutus</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. • Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine. • Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. • Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine. • Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele. <p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. • Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms. • Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. • Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine. • Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; • vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; • esitab luuletust peast;

<ul style="list-style-type: none"> • Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. • Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. • Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine. • Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel. 	
<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). • Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust. • Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine. • Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses. • Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. • Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. • Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine. • Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. 	<ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; • teab nimetada mõnd lastekirjanikku.

<ul style="list-style-type: none"> • Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt. • Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. • Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna. 	
<p>Kirjutamine <u>Kirjatehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik. <p><u>Õigekiri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. <i>k, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). <i>h</i> sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses. • Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna. • Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning <i>sse</i>-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus). • Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetusel; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. • Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine. • Sõnavara: lähedase ja vastandtäheandusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning 	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; • valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; • märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöördõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses; • kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud

tähenduse omandamine ja täpsustamine.

Tekstiloo

- Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.
- Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.
- Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.
- Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.
- Sündmusest ja loomast kirjutamine.
- Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.
- Kirja kirjutamine.
- Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

kohanimed;

- piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);
- koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

Õppesisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Arvutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arvud 0 – 10 000, nende esitus üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana. • Arvude võrdlemine ja järjestamine 10000 piires. • Peast kahekohaliste arvude liitmine ja lahutamine 100 piires. • Kirjalik liitmine ja lahutamine 10 000 piires. 	<ul style="list-style-type: none"> • loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve kuni 10 000-ni; • nimetab arvule eelneva või järgneva arvu; • määrab arvu asukoha naturaalarvude seas; • esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana; • liidab ja lahutab peast arve 100 piires; • liidab ja lahutab kirjalikult arve 10 000 piires; • selgitab avaldises olevate tehete järjekorda.
<ul style="list-style-type: none"> • Korrutustabel. • Korrutamise- ja jagamistehte liikmete nimetused. • Mõisted: korda suurem, korda väiksem. 	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab korrutamise- ja jagamistehte liikmeid (tegur, korrutis, jagatav, jagaja, jagatis); • selgitab jagamist kui korrutamise pöördtehet; • valdab korrutustabelit, korrutab ja jagab peast arve korrutustabeli piires, korrutab arvudega 1 ja 0; • korrutab peast ühekohalist arvu kahekohalise arvuga ja jagab peast kahekohalist arvu ühekohalise arvuga 100 piires.
<ul style="list-style-type: none"> • Tähe arvväärtuse leidmine võrduses analoogia abil. 	<ul style="list-style-type: none"> • täidab proovimise teel tabeli, milles esineb tähtavaldis; • leiab tähe arvväärtuse võrdustes proovimise või analoogia teel.
<ul style="list-style-type: none"> • Arvavaldis, tehete järjekord ja sulud. • Summa korrutamine ja jagamine arvuga. 	<ul style="list-style-type: none"> • määrab tehete järjekorra avaldises (sulud, korrutamine/jagamine, liitmine/lahutamine).

<p>Mõõtmine ja tekstülesanded.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mõõtühikud millimeeter, tonn ja sajand. • Mõõtühikute teisendusi (lihtsamad igapäevaelus ettetulevad juhud). 	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab pikkusmõõte millimeetrist kilomeetrini ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil; • nimetab massiühikuid gramm, kilogramm, tonn ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil; • nimetab ajaühikuid sajand, aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund ja kirjeldab neid oma elus asetleidvate sündmuste abil; • teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid (valdavalt vaid naaberühikud); • arvutab nimega arvudega .
<ul style="list-style-type: none"> • Murrud $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$. • Nende murdude põhjal arvust osa leidmine. 	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab murdude $\frac{1}{2}; \frac{1}{3}; \frac{1}{4}; \frac{1}{5}$ tähendust; • leiab $\frac{1}{2}; \frac{1}{3}; \frac{1}{4}; \frac{1}{5}$ osa arvust; • selgitab näidete põhjal, kuidas leitakse osa järgi arvu;
<ul style="list-style-type: none"> • Ühe- ja kahetehteliste tekstülesannete lahendamine. • Ühetehteliste tekstülesannete koostamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuse piires; • koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid; • püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • hindab saadud tulemuste reaalsust;
<p>Geomeetrilised kujundid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Murdjoon, hulknurk, ristkülik, ruut ja kolmnurk, nende elemendid. • Murdjoone pikkuse ning ruudu, ristküliku ja kolmnurga übermõõdu leidmine. 	<ul style="list-style-type: none"> • eristab murdjoont teistest joontest; mõõdab ja arvutab murdjoone pikkuse sentimeetrites; • joonestab ristküliku, sealhulgas ruudu, joonlaua abil; • arvutab ruudu, ristküliku ja kolmnurga übermõõdu küljepikkuste kaudu;
<ul style="list-style-type: none"> • Võrdkülgne kolmnurk, selle joonestamine sirkli ja joonlauaga. • Ring ja ringjoon, raadius ja keskpunkt. Etteantud raadiusega ringjoone joonestamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab võrdkülgset kolmnurka; • joonestab võrdkülgset kolmnurka sirkli ja joonlaua abil; • joonestab erineva raadiusega ringjooni; märgib ringjoone raadiuse ja keskpunkti;

- Kuup, risttahukas, kera, silinder, koonus, kolm- ja nelinurkne püramiid. Nende servad, tipud, tahud.
- Geomeetrilised kujundid igapäevaelus.

- leiab ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid;
- eristab kuupi ja risttahukat teistest kehadest ning nimetab ja näitab nende tippe, servi, tahke;
- näitab maketi abil silindri põhju ja külgpinda; nimetab põhjaks olevat ringi;
- näitab maketi abil koonuse külgpinda, tippu ja põhja; nimetab põhjaks olevat ringi;
- näitab ja nimetab maketi abil püramiidi külgtahke, põhja, tippe;
- eristab kolm- ja nelinurkset püramiidi põhja järgi.

Arvutiõpetus

Õppesisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Teoreetilised teadmised</p> <ul style="list-style-type: none">• fail, kataloog;• andmekandja, andemete säilimise tagamine;• Internetiaadress, aadresside säilitamine ja leidmine „Minu Lemmikud“ (Favorites) kaustas, andmete valimise ja materjali sobivuse põhimõtted;• autorikaitse, viitamine kasutatud algallikale;• tabelid ja kujunduselemendid tekstitöötluses;• esitlusprogramm;• e-post. <p>Praktilised oskused</p> <ul style="list-style-type: none">• faili ja kataloogi loomine;• kataloogi kustutamine ja ümbernimetamine;• faili salvestamine ja otsimine nime või võtmesõna järgi, faili kustutamine;• oskab koostatud materjali printida;• Interneti leheküljel liikumine, otsing Internetis, interaktiivsete õpiprogrammide kasutamine;• algallikale viitamine;• e-posti kasutaja loomine ja kasutamise õppimine;• esitlusprogrammiga tutvumine.	<ul style="list-style-type: none">• arvestab, et Internetis olev digitaalne materjal võib olla autoriõigusega kaitstud;• teab olulisemaid ohutustehnika ja tervisekaitse nõudeid arvutiga töötamisel;• teab digivahendite kasutamisega seotud riske;• oskab sisestada teksti, liigendada teksti, vormindada lihtsat pealkirja, muuta teksti kirjastiili ja tähesuurust;• oskab koostada lihtsat tabelit ja kasutada kujunduselemente;• oskab salvestada oma tööd Töölauale, oma kataloogi või andmekandjale;• oskab luua kataloogi, otsida faili nime, faili laiendi ja/või võtmesõna järgi;• oskab käivitada Interneti otsingumootori, oskab valida veebilehitsejat ja seda otstarbekalt ning eetiliselt kasutada;• oskab vajaliku aadressi säilitada „Minu Lemmikud“ kataloogis ja leida vajalik lehekülg lemmikute hulgast;• teab ja kasutab õpitud arvutialaseid põhimõisteid, oskab kirjeldada arvuti kasutamisel tekkinud probleemi;• oskab printida vajalikku materjali;• oskab kasutada oma e-postkasti kirjade saatmiseks ja lugemiseks;• teab kuidas kirjale faili lisada;• oskab kasutada arvutit suhtlemisvahendina, õppematerjali otsimise vahendina, ainealaste tööde vormistamisel;• loob ja vormindab digitaalseid materjale kasutades õpetaja abi;• kirjeldab oma digipädevuse taset ja arenguvõimalusi õpetaja abil.

Õppesisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Mina ja teised. Enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht jmt).</p> <p>Kodu ja lähiümbus. Pereliikmed (nimi, vanus, sugu), kodu asukoht (riik, maakohht/linn).</p> <p>Kodukoht Eesti. Eesti riigi nimi, pealinn, oma rahvus ja keel; aastaegade nimetused ja põhilised aastaegade ilma kirjeldavad omadussõnad (hea/halb ilm, päikseline, vihmane jmt); kodukohta ümbrust iseloomustav sõnavara (mets, meri, park jmt).</p> <p>Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid.</p> <p>Vaba aeg. Lemmiktegevused ja eelistused (muusika kuulamine, rattasõit, lemmiktoit jmt).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja kasutab igapäevaseid väljendeid ja lihtsamaid fraase, et oma vajadusi rahuldada. • oskab ennast ja teisi tutvustada ning pärida elukoha, tuttavate inimeste ja asjade järele ning vastata sama ringi küsimustele. • suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluspartner räägib aeglaselt ja selgelt ning on valmis aitama. • saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest; • kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks; • reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele; • on omandanud esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist; • suhtub positiivselt võõrkeele õppimisesse; • kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist, seostamist) võõrkeele õppimiseks; • oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.
<p>Keeleteadmised Lauseõpetus: tähestik; suur ja väike täht nimedes; lihtlause; korraldused (käskiv kõne); enamkasutatavad rinnastavad sidesõnad (and, but). Tegusõna: Present Simple (be/have got); Present Continuous. Nimisõna: ainsus ja reeglipärane mitmus; omastav kääne; umbmäärane ja määrav artikkel + loendatav nimisõna. Asesõna: isikulised (I, you, he, she, we, they); omastavad (my, your,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid neiski tuleb ette vigu; • oskab ütelda tähthaaval ja kirjutada selle põhjal enda ja oma lähimate kaaslaste nime; • oskab õigesti kirjutada sõnu, mida vajab õppematerjalides olevate mõistatuste ja ristsõnade lahendamisel;

<p>his, her). Eessõna: enamkasutatavad eessõnad koha- ja ajamäärustes (in, on, at, to). Arvsõna: põhiarvud 1-20; telefoninumbrid. Määrsõna: enamlevinud aja- ja koha määrsõnad (now, here); hulga- ja määramäärsõnad (much, many).</p>	<ul style="list-style-type: none">• oskab juhendamisel lõpetada lauseid ja fraase;• oskab teha ära kirja tahvlilt ja õppematerjalidest.
--	--

Õppesisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Mina ja teised. Mina ja minu pere. Pereliikmete tutvustus- vanemad, õed, vennad, vanaisa, vanaema. Pereliikmete ametid või tegevusalad.</p> <p>Kodu ja lähiümbrus. Perekondlikud sündmused - ühistegemised ja traditsioonid.</p> <p>Eesti. Suuremad linnad – Tartu, Narva, Pärnu, Haapsalu. Rahvakalendri tähtpäevad.</p> <p>Riigid ja nende kultuur. Naaberriigid – Läti, Soome, Rootsi: pealinn, põhirahvused, keel.</p> <p>Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Lihtsad tegevused koolis ning nende tegevustega seotud vahendid. Koolipäev. Erinevad ametid. Tervis.</p> <p>Vaba aeg. Lemmiktegevused (sportimine, mängimine, laulmine, joonistamine, kogumine, matkamine ja reisimine jne.) ja eelistused (kino, teater, hobid, muusika, kunst, kirjandus, jne).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja kasutab igapäevaseid väljendeid ja lihtsamaid fraase, et oma vajadusi rahuldada. • räägib õpitud sõnavara piires kodust, perekonnast, sõbrast ja endast, kodukohast, Eestimaast, õppimisest ja ametitest ning harrastustest; • saab aru tuttava sõnavaraga lühitekstidest; • reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele; • on omandanud esmased teadmised õpitava Eestist ja Eesti kultuurist; • suhtub positiivselt võõrkeele õppimisesse; • kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist, seostamist) võõrkeele õppimiseks; • oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas; • loeb õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga õpitud dialooge, lühijutte ja luuletusi;
<p>Keeleteadmised Hääldus: lühikese ja pika hääliku eristamine; raskete häälikute (õ,ä,ö,ü,e) ja häälikuühendite (ei, äi jne) hääldamine (nt süüa, käia); lühikese lahtise esisilbi hääldus (nt kala, mina); silbitamine; liitsõnade hääldamine. Lauseõpetus: normaallause (jaatav ja eitav lihtlause); kinnistunud kogeja-omajalauseid (nt Mul on kaks õde); väit-, küsi-, käsk- ja hüüdlauseid ning nende lõpumärgid. Tegusõna: tegusõna isikulõpud; tegusõna muutmine kindla kõneviisi olevikus ja lihtminevikus (kontekstis); käskiva kõneviisi ainsuse ja mitmuse 2.isik; jaatav ja eitav kõne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksikuid äraõpitatud tarindeid ja lausemalle, kuid neiski tuleb ette vigu; • oskab juhendamisel lõpetada lauseid ja fraase; • oskab teha ära kirja tahvlilt ja õppematerjalidest; • kirjutab õigesti harjutuste, mõistatuste, ristsõnade jt ülesannete lahendamiseks vajalikke sõnu.

<p>Nimisõna: tekstides esinevad käändevormid; käänete kasutamine õpitud sõnavara piires (kontekstis, võrdlevalt emakeelega).</p> <p>Omadussõna: ühildumine nimisõnaga ainsuse ja mitmuse nimetavas (kontekstis).</p> <p>Asesõna: isikulised asesõnad (ka lühivormide kasutamine), näitavad asesõnad (see, need), küsivad asesõnad (kes? Mis? Jt).</p> <p>Arvsõna: põhiarvud 1-100; järgarvsõna.</p> <p>Muutumatud sõnad: kaassõna (all, peal, juures, ees, taga, ääres, kõrval); määrsõna – sagedased koha-, aja- ja viisimäärsõnad; sidesõna (ja, et, aga); hüüdsõna.</p> <p>Sõnamoodustus: liitsõnad, liited –lane, -ke.</p> <p>Õigekiri: tähestik ja tähtede ühendamise; suur- ja väiketähed; pärisnimede suur algustäht; häälikute pikkuse kajastumine kirjas; sõnade poolitamine; liitsõnade õigekiri.</p>	
---	--

Õpisisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
Mina <ul style="list-style-type: none"> • Mina ja endassesuhtumine. • Igaühe individuaalsus ja väärtuslikkus. • Lapse õigused ja kohustused. 	<ul style="list-style-type: none"> • suhtub endasse positiivselt; • väärtustab ennast ja teisi; • väärtustab õigust olla erinev: teab, et inimesed, nende arvamused, hinnangud ja väärtused on erinevad; • teab enda õigusi ja kohustusi ning et õigustega kaasnevad kohustused; • mõistab vastutust oma tegude eest ning planeerib oma aega ja igapäevaseid tegevusi.
Mina ja tervis <ul style="list-style-type: none"> • Vaimne ja füüsiline tervis. • Tervislik eluviis. • Ohud tervisele ja toimetulek ohuolukorras. 	<ul style="list-style-type: none"> • eristab vaimset ja füüsilist tervist; • teab seoseid tervise hoidmise viiside vahel: mitmekesine toitumine, uni ja puhkus ning liikumine; • väärtustab tervislikku eluviisi; • teab, mis võib ohustada tema tervist; • teab, kuidas ohuolukorras abi kutsuda.
Mina ja meie <ul style="list-style-type: none"> • Minu ja teiste vajadused. • Sõbrad ja sõpruse hoidmine. Sallivus. • Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine. • Ausus ja õiglus. • Leppimine. Vabandamine. • Oma muredest rääkimine ja tunnete väljendamine. • Oskus panna end teise inimese olukorda. • Keeldumine kahjulikust tegevusest. • Minu hea ja halb käitumine. Käitumisreeglid. Minu käitumise mõju ja tagajärjed. Vastutus. Südametunnistus. • Liiklusreeglid. • Õppimine. Kohustetunne ja vastutus. 	<ul style="list-style-type: none"> • teab inimese eluks vajalikke olulisi vajadusi; • sõnastab oma tundeid ja teab, et nende väljendamiseks on erinevaid viise; • väärtustab sõprust ja toetavaid peresuhteid armastuse ning vastastikuse toetuse allikana; • väärtustab hoolivust, ausust, õiglust, lubadustest kinnipidamist ja vastutustunnet; • väärtustab leppimise ja vabandamise tähtsust inimsuhetes; • mõistab oma õigust keelduda ennastkahjustavast tegevusest; • teab, kelle poole pöörduda mure korral;

<ul style="list-style-type: none"> • Meeskonnatöö. Tööjaotus. 	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et kiusamine on mitteaktsepteeritud käitumine; • eristab head ja halba käitumist, teab käitumise tagajärgi ja oskab anda neile hinnangut; • teab, mida tähendab vastustundlikkus ja südametunnistus; • tunneb üldtunnustatud käitumisreegleid ja teab nende vajalikkust; • tunneb liikluseeskirja, mis tagab tema turvalisuse ning oskab käituda turvaliselt liikluses; • teab tegureid, mis soodustavad või takistavad keskendumist õppimise ajal, ning planeerib oma tegevusi nädalas; • teab, kuidas olla hea kaaslane, käitub teisi arvestades ning teeb koostööd.
<p>Organismide rühmad ja kooselu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taimede mitmekesisus. • Loomade mitmekesisus. • Seente mitmekesisus. • Liik, kooslus, toiduahel. 	<ul style="list-style-type: none"> • teab, et taimed on elusad organismid; • teab, et taimed vajavad päikesevalgust ning toodavad seente ja loomade poolt kasutatavaid toitaineid ja hapnikku; • nimetab ja oskab näidata taimeosi, leida tunnuseid, mille abil taimi rühmitada; • eristab õistaimet, okaspuud, sõnajalg- ja sammaltaime; • teab, et loomade hulka kuuluvad putukad, ämblikud, ussid, kalad, konnad, maod, linnud ja imetajad; • teab, et ühte rühma kuuluvatel loomadel on sarnased tunnused; • teab, et rästik, puuk ja herilane on ohtlikud; • eristab kala, kahepaikset, roomajat, lindu ja imetajat ning selgrootut, sh putukat; • kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; • oskab seostada loomade ehituslikke ja käitumuslikke eripärasid nende elukeskkonnaga; • tunneb ära õpitud loomi piltide järgi ja looduses; • väldib loomadega seotud ohte (mürgiseid ja ohtlikke loomi); • teab seente mitmekesisust ja seda, et seened elavad mullas ja teistes organismides;

	<ul style="list-style-type: none"> • teab, et mõningaid seeni kasutatakse toiduainete valmistamiseks ning pagaritööstuses; • eristab söödavaid ja mürgiseid kübarseeni; • oskab vältida mürgiste seentega (sh hallitusseentega) seotud ohtusid; • eristab seeni taimedest ja loomadest; • tunneb õpitud seeni piltide järgi ja looduses; • teab, et igal liigil on nimi; • teab, et ühte liiki kuuluvad organismid on sarnased; • teab, et looduses on kõik omavahel seotud, et toiduvõrgustike abil saab iseloomustada organismidevahelisi suhteid; • koostab õpitud liikidest lihtsamaid toiduahelaid; • tunneb põhjalikult ühte taime-, seene- või loomaliiki, tuginedes koostatud uurimusülevaatele; • mõistab, et liikide mitmekesisus on üks loodusrikkusi; • mõistab, et iga organism on looduses tähtis; • saab aru, et kõik taimed ja loomad on vajalikud, et nad on osa loodusest ja neid peab kaitsma; • mõistab, et seened on elusorganismid ning neid tuleb kaitsta nagu teisigi organisme.
<p>Mina, teave ja asjad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teave ja teabeallikad ning nende kasutamine. • Reklaami mõju. • Turvaline käitumine meediakeskkonnas. • Raha. Raha teenimine, kulutamine, laenamine. Vastutus. Oma kulutuste planeerimine. 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab erinevate meeltega tajutavaid teabeallikaid; • teab, et meediakeskkond pole alati turvaline; • teab, et reklaamid mõjutavad inimeste käitumist ja otsuseid; • teab, et raha eest saab osta asju ja teenuseid ning seda, et raha teenitakse tööga; • mõistab oma vastutust asjade hoidmise ja laenamise eest; • teab, milleks kasutatakse raha ning mis on raha teenimine; • hoidmine, kulutamine ja laenamine; • väärtustab raha, planeerib oma kulutusi.
<p>Liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikumise tunnused. 	<ul style="list-style-type: none"> • teab liikumise tunnust: keha asukoht muutub teiste kehade suhtes;

<ul style="list-style-type: none"> • Jõud liikumise põhjusena (katseliselt). • Liiklusohutus. 	<ul style="list-style-type: none"> • eristab liikumist ja paigalseisu; • teab, et keha ei saa hetkeliselt liikuma panna ega peatada; • teab, et pidurdamisel läbib keha teatud teepikkuse; • teab, millest sõltub liikuva keha peatamise aeg ja tee pikkus (kiirus, teekatte libedus); • oskab ette näha liikumisega seotud ohuolukordi, • oskab tänavat (teed) ohutult ületada; • oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust; • oskab valida jalgrattaga, rulaga ja rulluiskudega sõitmiseks turvalise koha ja sobiva kiiruse; • oskab kasutada turvavahendeid; • suhtub positiivselt liikumisse kui kehalisse tegevusse.
<p>Elekter ja magnetism</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vooluring. Elektrijuhid ja mitteelektrijuhid. • Elektri kasutamine ja säästmine. Ohutusnõuded. • Magnetnähtused. • Kompass. 	<ul style="list-style-type: none"> • teab lüliti osa vooluringis; • teab, et mõned ained juhivad elektrivoolu ja teised ei juhi; • teab, et niiske keskkond juhib elektrivoolu ja et elekter võib olla ka ohtlik; • oskab pistikut pistikupeast õigesti välja tõmmata; • eristab töötavat ja mittetöötavat vooluringi; • teeb katsega kindlaks elektrit juhtivad ja mittejuhtivad ained ning rakendab saadud teadmisi elektririistade ohutul kasutamisel; • kasutab elektrit säästlikult; oskab käsitseda majapidamis- ja olmeelektronikat ning elektroonikaseadmeid; • saab aru elektri säästmise vajalikkusest; • saab aru, et koduses majapidamises kasutatav elekter on inimesele ohtlik ja sellega ei tohi mängida
<p>Mina ja kodumaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Küla, vald, linn, maakond. • Eesti teiste riikide seas. • Naaberriigid. • Eesti Vabariigi ja kodukoha sümbolid. 	<ul style="list-style-type: none"> • teab, mis on perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa ning väärtustab neid; • selgitab skeemi järgi haldusüksuste seoseid oma kodukohas; • näitab Euroopa kaardilt Eesti ja tema naaberriigid;

<ul style="list-style-type: none"> • Erinevate rahvaste tavad ja kombed. Sallivus. 	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab Eesti rahvuslikke ja riiklikke sümboleid; • tunneb Eestis elavate rahvuste tavasid ja kombeid ning austab neid.
<p>Plaan ja kaart</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kooliümbruse plaan. • Eesti kaart. • Ilmakaared ning nende määramine kaardil ja looduses. • Tuntumad kõrgustikud, madalikud saared, poolsaared, lahed, järved, jõed ja asulad Eesti kaardil. 	<ul style="list-style-type: none"> • teab, et kaart on suurema maa-ala mudel ja et värvused ja märgid kaardil on leppemärgid; • saab aru lihtsast plaanist või kaardist, leiab kooliümbruse plaanilt tuttavaid objekte; • kirjeldab kaardi abil tegelikke objekte, tunneb kaardil värvide järgi ära maismaa ja veekogud; • mõistab, et kaardi abil on võimalik tegelikkust tundma õppida; • teab põhiilmakaari ja vaheilmakaari; • teab õpitud kaardiobjekte ja oma kodukohta asukohta kaardil; • kirjeldab Eesti kaardi järgi objektide asukohti, kasutades ilmakaari; • määrab kompassi abil põhja- ja lõunasuunda; • näitab Eesti kaardil oma kodukohta, suuremaid kõrgustikke, madalikke, saari, poolsaari, lahtesid, jõgesid, järvesid ja linnu; • seostab kaardiobjektid ilmakaartega (nt Valga asub Lõuna-Eestis); • saab aru, et ilmakaarte tundmine ning nende määramisoskus on elus vajalik; • mõistab, et kaardi järgi on võimalik maastikul orienteeruda; • mõistab, et kaartide kasutamine on vajalik ja uurimine põnev; • saab aru kaardi legendi ja leppemärkide tundmise vajalikkusest ja sellest, et kaardi või plaani (mudeli) abil on tegelikkust parem tundma õppida.

Õppesisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Teadmised spordist ja liikumisviisidest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikumise ja sportimise tähtsus inimese tervisele. Liikumissoovitused. Liikumine/sportimine üksi ja kaaslastega, oma/kaaslase soorituse kirjeldamine ning hinnangu andmine. • Ohutu liikumise/liiklemise juhised õpilasele, käitumisreeglid kehalise kasvatus tunnis; ohutu ja kaaslaste arvestav käitumine erinevate harjutuste ja liikumisviisidega tegeldes; ohutu liiklemine teel sportimispaikadesse ja kooliteel. • Hügieenireeglid kehalisi harjutusi sooritades. Teadmised ilmastikule ja spordialadele vastavast riietumisest. Pesemise vajalikkus kehaliste harjutuste tegemise järel. • Elementaarsed teadmised spordialadest, Eesti sportlastest ning Eestis toimuvatest spordivõistlustest ja tantsuüritustest. 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab regulaarse liikumise/sportimise tähtsust tervisele; • nimetab põhjusi, miks ta peab olema kehaliselt aktiivne; • annab hinnangu oma sooritusele ja kogetud kehalisele koormusele (kerge/raske); • oskab käituda kehalise kasvatus tunnis, liikudes/sportides erinevates sportimispaikades ning liigeldes tänaval; • järgib õpetaja seatud reegleid ja ohutusnõudeid; täidab mängureegleid; • teab ja täidab (õpetaja seatud) hügieeninõudeid; • teab spordialasid ja oskab nimetada tuntud Eesti sportlasi
<p>Võimlemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rivi- ja korraharjutused: pöörded paigal, kujundliikumised. • Kõnni- ja jooksuharjutused: rivisamm (P), võimlejasamm (T). • Üldkoormavad ja koordineerimise arendavad hüplemis-harjutused: hüplemine hüpitsa tiirutamisega ette jalalt jalale, koordineerimisharjutused. • Põhivõimlemine ja üldarendavad võimlemisharjutused: üldarendavad võimlemisharjutused käte, kere ja jalgade põhiasenditega, harjutused vahendita ja vahenditega. Põhivõimlemise kombinatsioon saatelugemise või muusika saatel. • Rakendusvõimlemine: ronimine varbseinal, kaldpingil, üle takistuste ja takistuste alt, rippseis, ripped ja toengud. • Akrobaatilised harjutused: veered kägaras ja sirutatult, juurdeviivad 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab liikuda, kasutades rivisammu (P) ja võimlejasammu (T); • sooritab põhivõimlemise harjutuste kombinatsiooni (16 takti) muusika või saatelugemise saatel; • sooritab tireli ette, turiseisu ja kaldpinnalt tireli taha; • hüpleb hüpitsat tiirutades ette (30 sekundi jooksul järjest).

<p>harjutused turiseisuks ja tireliks, tiringil ette, kaldpinnalt tiringil taha, veere taha turiseisu, kaarsild, toengkägarast ülesirutushüpe maandumisasendi fikseerimisega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tasakaaluharjutused: liikumine joonel, pingil ja poomil, kasutades erinevaid kõnni- ja jooksumasse, pakkikõnd ja pöörded pakkidel, võimlemispingil kõnd kiiruse muutmise, takistuste ületamise ja peatumisega, tasakaalu arendavad mängud. • Ettevalmistavad harjutused toenghüppeks: sirutus-mahahüpe kõrgemalt tasapinnalt maandumisasendi fikseerimisega, harjutused äratõuke õppimiseks hoolauvalt. 	
<p>Jooks, hüpped, visked</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jooks. Jooksuasendeid ja liigutusi korrigeerivad harjutused. Kiirendusjooks. Jooksu alustamine ja lõpetamine. Püstilähe. Kiirjooks. Kestvusjooks. Pendelteatejooks. • Hüpped. Kaugushüpe hoojooksuga paku tabamiseta. Madalatest takistustest ülehüpped parema ja vasaku jalaga. Kõrgushüpe otsehoolt • Visked. Viskepalli hoie, viskeliigutus. Pallivise kahesammulise hooga. 	<ul style="list-style-type: none"> • jookseb kiirjooksu püstistardist stardikäsklustega • läbib joostes võimetekohase tempoga 1 km distantsi • sooritab õige teatevahetuse teatevõistlustes ja pendelteatejooksus; • sooritab pallivise paigalt ja kahesammulise hooga; • sooritab hoojooksult kaugushüpe paku tabamiseta.
<p>Liikumismängud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jooksu- ja hüppemängud. • Mängud (jõukohaste vahendite) viskamise, heitmise ja püüdmisega. • Palli käsitlemisharjutused, põrgatamine, vedamine, heitmine, viskamine, söötmine ja püüdmine. • Sportmänge (korv-, käsi-, võrk-, jalgpall ja saalihoki) ettevalmistavad liikumismängud, teatevõistlused pallidega. • Rahvastepallimäng reeglite järgi. • Maastikumängud. 	<ul style="list-style-type: none"> • sooritab harjutusi erinevaid palle põrgatades, vedades, söötes, visates ja püüdes ning mängib nendega liikumismänge; • mängib rahvastepalli lihtsustatud reeglite järgi, on kaasmängijatega sõbralik ning austab kohtuniku otsust.
<p>Suusatamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tasakaalu- ja osavusharjutused suuskadel. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Vahelduvtõukeline kahesammuline sõiduviis. • Paaristõukeline sammuta sõiduviis. • Laskumine põhiasendis. Sahkpidurdus. • Mängud suuskadel. <p>Uisutamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõidutehnika: käte ja jalgade töö uisutamisel. • Sõidu alustamine ja pidurdamine. • Mängud jääl. 	<ul style="list-style-type: none"> • suusatab paaristõukelise sammuta sõiduviisiga ja vahelduvtõukelise kahesammulise sõiduviisiga; • laskub mäest põhiasendis; • läbib järjest suusatades 3 km distantsi. <ul style="list-style-type: none"> • libiseb jalgade tõukega paralleelsetel uiskudel; • oskab sõitu alustada ja lõpetada; • uisutab järjest 4 minutit.
<p>Tantsuline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mitmest (4-st) osast koosnevad rütmikombinatsioonid; liikumise alustamine ja lõpetamine muusikat (rütm) järgides. • Suunajalg, suuna muutmine 8-taktilist muusikalist pikkust arvestades. • Asendid paarilise suhtes (ringjoonel ja kodarjoonel rinnati). • Polkasamm rinnati ja seljati. • Korduvtuurilised Eesti rahvatantsud ja keerukamad laulumängud. Lastetantsud. 	<ul style="list-style-type: none"> • mängib/tantsib õpitud eesti laulumänge ja tantse; • liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile.
<p>Ujumine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohutusnõuded ning kord basseinis ja ujumispaias. • Hügieeninõuded ujumisel. • Veega kohanemise harjutused. • Sukeldumine, hõljumine, libisemine. • Rinnuli ja selili ujumine. • Turvalisus vees. 	<ul style="list-style-type: none"> • ujub rinnuli ja selili asendis kokku 100 meetrit; • sukeldub vees, hõljub vee pinnal; • hindab adekvaatselt oma võimeid vees; • rakendab eakohaseid veeohutuslaseid oskusi.

Õppesisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Paberi- ja kartongitööd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paber, paberi valmistamine ja töötlemine. • Paberi lõikamine silma järgi, joont mööda, šablooni järgi. • Paberi rebimine, voltimine ja kortsutamine. • Liimimine. • Paberitööde kaunistamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab eristada erinevaid paberiliike; • kasutab paberit säästlikult, vajaduspõhiselt; • oskab lõigata šablooni järgi kujundeid; • oskab voldida ja kortsutada paberit vastavalt juhendile teemakohaselt; • oskab teha kollaaži; • kasutab õigeid liimimisvõtteid; • järgib töö juures ohutusnõudeid; • kasutab tööde kaunistamisel oma fantaasiat.
<p>Õmblus- ja tekstiilitööd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinevate tekstiilmaterjalide tundmine (villane, siid, linane). • Tekstiilile šablooni paigutamine, selle väljalõikamine. • Vastavalt riidematerjalile õige niidi ja nõela valimine. • Nõela niidistamine, lõpetamine, sõlme tegemine. • Erinevate nõövide õmblemine. • Mängulooma valmistamine. • Tikkimine. Eel- ja järelpiste. • Heegeldamine. Alg- ja ahelsilmus. • Punumine ja põimimine. Käepaela punumine. 	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb erinevaid tekstiilmaterjale; • oskab kasutada säästvalt lõikeid riidele paigutamisel; • oskab vajadusel enda riidele nõöpi ette õmmelda; • tikkimisel tunneb ja oskab lugeda lihtsamaid mustreid; • tunneb ja oskab kasutada eel- ja järelpistet; • heegeldamise alg- ja ahelsilmuse omandamine; • jälgib ohutusnõudeid nõela ja niidiga töötades.
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inimese kujutamine: eest- ja külgsuunas liikumises, portree eestvaates. • Elusolendite kujutamine eri asendites liikumises. • Eluta looduse osade (kivid, vesi jne.) kujutamine joone ja silueti abil. 	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kujutamisel vaatlusoskust, fantaasiat, mälu; • oskab kujutada inimest nii otse- kui profiilis, eri asendites; • oskab kirjeldada kujutatut; • oskab hinnata suuruste vahekordi pildil; • oskab vaadelda ja analüüsida oma tööd.

<p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane ja sinine) ja nende segamisel saadavad värvid (oranž, roheline, violet). • Helestamine ja tumestamine, külmad ja soojad värvid. • Pildi üksikosade tasakaal. Rütm, rühmitamine, osaline kattumine. • Suuruse vähenemine kauguses. • Meeleolu väljendamine värvidega. 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab kasutada kujutamisel erinevaid värvimisvahendeid; • oskab segada värve uute toonide saamiseks; • teab ja tunneb kolme põhitooni; • teab külmi ja sooje toone; • oskab meeleolu väljendamiseks kasutada oma fantaasiat; • oskab kirjeldada enda ja kaaslaste töid.
<p>Meisterdamine. Voolimine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meisterdamine looduslikest (kastanid, tõrud, käbid, oksad jm.) materjalidest. • Koduses majapidamises järelejäänud esemete (topsid, karbid, pudelid jm.) kasutamine meisterdamiseks. • Voolimine erinevatest materjalidest (plastiliin, savi, jm.), materjali ettevalmistamine tööks. • Kumer- ja õõnesvormid. • Inimeste, loomade, lindude voolimine. • Soolataigna valmistamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab koguda ja kasutada looduslikku materjali; • oskab leida koduses majapidamises taaskasutata-vaid materjale; • oskab konstrueerida ja kasutada oma fantaasiat tööde valmistamisel; • teab ja tunneb erinevaid voolimismaterjale; • oskab sobitada värve, kujundada mustreid; • oskab valmistada soolatainast, sellest voolida.
<p>Kodundus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruumide korrashoid ja kaunistamine. • Riietuse ja jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. • Tervislik toit. Lihtsamate toitude valmistamine. Laua katmine, kaunistamine, koristamine. • Säästlik tarbimine. 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab koristada ja korras hoida oma töökohta ja klassi; • oskab valida riideid vastavalt aastaajale ja olukorrale; • oskab selgitada isikliku hügieeni vajadust ja hoolitseb oma välimuse ning riiete eest; • teab ja tunneb igapäevaelus vajalikke lauakombeid.

Muusika

2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Õppesisu	3. klassi lõpetaja õpitulemused
Laulmine	<ul style="list-style-type: none">• laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;• mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;• laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi;• laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;• laulab peast kooliastme ühislaule: lastelaulud „Teele, tee, kurekesed”, „Kevadpidu”;• laulab peast õpetaja poolt valitud laule: „Mütsilaul“ (M. Hunt), „Las vihistab“ (A. Pärt).
Pillimäng	<ul style="list-style-type: none">• kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato’des;• on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
Muusikaline liikumine	<ul style="list-style-type: none">• tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;• tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
Omalooming	<ul style="list-style-type: none">• loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;• kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;• loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;• kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.
Muusika kuulamine ja muusikalugu	<ul style="list-style-type: none">• on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);• eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;• eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;• on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);• kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus	<ul style="list-style-type: none">• mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, lõpujoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

Õppekäigud

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.